



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Marie Součkové v právní věci žalobce: **A. B. A., a.s.**, zastoupeného advokátem JUDr. Ondřejem Tošnerem, se sídlem Slavíkova 23/1568, Praha 2, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 20. 9. 2005 č. j. 12 Cad 7/2005 - 19,

t a k t o :

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 20. 9. 2005 č. j. 12 Cad 7/2005 - 19
s e z r u š u j e a věc **s e v r a c í** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce podal včas kasační stížnost proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 20. 9. 2005 č. j. 12 Cad 7/2005 - 19, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalované ze dne 14. 12. 2004 čj. 332-6003-891-24.11.2004/Ře a rozhodnuto o náhradě nákladů řízení.

Z odůvodnění napadeného rozsudku vyplývá, že žalobce se žalobou domáhal zrušení shora uvedeného rozhodnutí žalované, kterým bylo zamítnuto jeho odvolání a potvrzen platební výměr, kterým mu bylo uloženo zaplatit nedoplatek pojistného na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti v celkové výši 88 017 Kč. V této částce je zahrnuta i částka 53 879 Kč jako nedoplatek pojistného, který vznikl z důvodu nezahrnutí pojistného zaplaceného organizací za zaměstnance na základě pojistných smluv uzavřených s pojišťovnou K., a.s., do vyměřovacího základu pro odvod pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti.

Žalobce v žalobě uvedl, že žalovaný ve svém rozhodnutí dovodil, že vzhledem k tomu, že na pojistné placené zaměstnavatelem za zaměstnance za škodu způsobenou zaměstnavateli nelze uplatnit žádnou z výjimek, které jsou stanoveny v zákoně č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 589/1992 Sb.“), mělo být pojistné placeno. Tento názor je podle žalobce nesprávný. Kdyby totiž tyto smlouvy sjednávali přímo zaměstnanci s pojišťovnou a výplata pojistného plnění by prvotně náležela jim a kdyby zaměstnavatel pojistné za takto uzavřené smlouvy za své zaměstnance pojišťovně hradil, pak by zcela jednoznačně šlo o plnění ve prospěch zaměstnance, které by odvodu podléhalo. V projednávané věci však byly pojistné smlouvy uzavřeny jiným způsobem, tedy přímo žalobcem s pojišťovnou bez jakéhokoli vlivu zaměstnance a v případě pojistné události by plnění náleželo žalobci přímo. Tento zásadní rozdíl žalovaný vůbec nezohlednil. Proto se žalobce se závěry žalované neztotožnil a namítl, že nedocházelo k nepeněžnímu plnění ve prospěch zaměstnance a nebyla tudíž dána jeho povinnost zahrnovat uhrazené pojistné na základě uzavřených smluv do vyměřovacího základu.

Žalobce dále namítl, že ust. § 5 odst. 2 písm. c) zákona č. 589/1992 Sb. stanoví, že do vyměřovacího základu se zahrnují plnění věrnostní nebo stabilizační povahy; za taková plnění se vždy považují plnění poskytnutá z důvodu trvání zaměstnání po určitou dobu nebo k určitému dni. Pojistné smlouvy, o které se v projednávané věci jedná, však nelze považovat za plnění věrnostní nebo stabilizační povahy poskytnuté zaměstnanci, protože vůbec nejde o plnění ze strany zaměstnavatele vůči zaměstnanci. Zaměstnanec není subjektem právního vztahu, který byl uzavřen mezi pojišťovnou a žalobcem. Zaměstnanec nebyl o uzavření smlouvy vůbec informován. O plnění věrnostní či stabilizační povahy se nemohlo jednat též proto, že uzavřená pojistná smlouva se vztahovala vždy na příslušné čtvrtletí, v němž bylo hrazeno pojistné za všechny zaměstnance, kteří byli vůči žalobci v pracovním poměru, bez ohledu na jejich funkci či dobu trvání pracovního poměru.

Městský soud v Praze vymezil posouzení věci tak, že je nesporné, že žalobce uzavřel pojistné smlouvy s pojišťovnou K. a pojištěnými jsou jednotliví zaměstnanci, v jejichž prospěch bylo pojištění hrazeno. Spornou zůstala skutečnost, zda toto pojištění lze považovat za plnění věrnostní či stabilizační povahy poskytnuté zaměstnanci.

Z ust. § 5 odst. 1 písm. a) a odst. 2 zákona č. 589/1992 Sb. podle názoru Městského soudu v Praze vyplývá, že na pojistné placené zaměstnavatelem za zaměstnance na pojištění odpovědnosti zaměstnance za škodu způsobenou zaměstnavateli nelze uplatnit žádnou z výjimek uvedených v zákoně. Úhradu pojistného za zaměstnance vyplývající z pojistných smluv je třeba považovat za plnění předané ve prospěch zaměstnance, jedná se tedy o plnění poskytnuté v souvislosti se zaměstnáním, které má povahu věrnostní nebo stabilizační a které podle ust. § 5 odst. 2 písm. c) zákona č. 589/1992 Sb. mělo být zahrnuto do vyměřovacího základu pro odvod pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti.

Žalobce kasační stížnost opřel o důvod uvedený v ust. § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“).

Žalobce namítl, že Městský soud v Praze zcela pominul povahu předmětných pojistných smluv, protože se jedná o smlouvy ve prospěch třetího ve smyslu ust. § 50 občanského zákoníku. Podle ust. § 50 odst. 1 o. z. mohou účastníci uzavřít smlouvu také ve prospěch třetí osoby. Podle ust. § 50 odst. 2 a 3 o. z., není-li v něm stanoveno nebo účastníky dohodnuto jinak, je tato osoba ze smlouvy oprávněna okamžikem, kdy s ní projeví souhlas. Dokud třetí osoba nedá souhlas, platí smlouva jen mezi těmi, kteří

ji uzavřeli; právo na plnění má účastník, který plnění ve prospěch třetí osoby vyhradí, nebylo-li dohodnuto jinak. Podle ust. § 794 odst. 1 o. z. pojistnou smlouvu lze uzavřít i ve prospěch jiné osoby. Podle odstavce 2 tohoto ustanovení, na pojistné smlouvy uzavřené ve prospěch jiné osoby se přiměřeně použije ustanovení o smlouvě ve prospěch třetí osoby (§ 50) s tím, že souhlas jiné osoby může být dán i dodatečně při uplatnění práv vyplývajících z pojistné události.

Žalobce z těchto ustanovení dovozuje, že bez souhlasu třetí osoby je smlouva závazná pouze mezi těmi účastníky, kteří ji uzavřeli. Tedy i v případě, kdy je ve smlouvě uvedeno, že někdo plní za jiného, do doby, než tato třetí osoba s tím nevysloví souhlas, jedná se o plnění účastníka smlouvy (jeho jménem a na jeho účet), nikoli o plnění třetí osoby či za ní. Nelze tedy říci, že třetí osobě vzniká v takovém případě nějaký prospěch, když se jí smluvní vztah do doby jejího souhlasu nedotýká.

Žalobce uvedl, že Městský soud v Praze opřel svůj rozsudek o závěr, že se v daném případě jednalo o pojistné placené zaměstnavatelem za zaměstnance (pojistné mělo být hrazeno v jejich prospěch). Prospěch třetí osoby by tedy měl spočívat jak v tom, že je za ni hrazeno pojištění, tak v případě pojistné události. V obou případech se jedná o smlouvu ve prospěch třetího, avšak pro správnost závěru Městského soudu v Praze by musela být splněna podmínka podle ust. § 50 odst. 2 o. z.

Žalobce namítl, že již v žalobě uvedl, že jeho zaměstnanci nebyli o pojistných smlouvách informováni a tedy s nimi ani nemohli projevit souhlas. Za dobu, která je předmětem platebního výměru, nebylo ze strany pojišťovny podle pojistných smluv plněno. Práva i povinnosti pojistníka i pojištěného tak náležely po celé období žalobci. Vzhledem k tomu, že zaměstnanci neudělili s předmětnými pojistnými smlouvami souhlas, nevznikl jim z nich žádný prospěch, neboť je jednalo výlučně o vztah mezi žalobcem a pojišťovnou.

Žalobce dovozuje, že nelze učinit závěr, že se jednalo o pojištění placené „zaměstnavatelem za zaměstnance“, avšak jednalo se o pojištění zaměstnavatele, který byl v předmětném období jediným oprávněným i zavázaným ze smlouvy. Trvání pracovního poměru zaměstnance a jeho délka tak je rozhodná pouze pro určení výše pojistného, které byl žalobce povinen za sebe odvést, nikoli pro to, že by se jednalo o plnění žalobce zaměstnancům či za zaměstnance. Žalobce nepovažuje za pravdivé zjištění soudu, že „v předmětné věci je nesporné, že...pojištěnými jsou jednotliví zaměstnanci“.

Plnění, která žalobce na základě pojistných smluv poskytl, tak nebyla plněními jeho zaměstnanců (nebyla hrazena za zaměstnance), ale jednalo se o plnění povinnosti žalobce (jeho jménem a na jeho účet). Zaměstnancům z toho žádný prospěch nevznikl a ani se jednalo o situaci, kdy by žalobce za ně něco hradil (plnil).

Žalobce navrhl, aby napadený rozsudek byl zrušen a věc byla vrácena Městskému soudu v Praze k dalšímu řízení.

Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

Nejvyšší správní soud, vázán rozsahem a důvody kasační stížnosti (§ 109 odst. 2 a 3 s. ř. s.), posoudil kasační stížnost takto:

Předmětem právního posouzení je otázka, zda předmětné pojistné smlouvy je třeba považovat za plnění věrnostní nebo stabilizační povahy.

Podle ust. § 5 odst. 2 písm. c) zákona č. 589/1992 Sb. se totiž do vyměrovacího základu zaměstnance dále zahrnují tyto příjmy zúčtované zaměstnanci organizací nebo malou organizací v souvislosti se zaměstnáním, které zakládá jeho účast na nemocenském pojištění:

Plnění věrnostní nebo stabilizační povahy; za taková plnění se vždy poskytují plnění poskytnutá z důvodu trvání zaměstnání po určitou dobu nebo k určitému dni (s výjimkami stanovenými v tomto ustanovení pod body 1. až 10.).

V projednávané věci žalobce uzavřel s pojišťovnou K., a.s., pojistné smlouvy ve prospěch jiné osoby ve smyslu ust. § 794 o. z. Podle ust. § 794 odst. 2 o. z. na pojistné smlouvy uzavřené ve prospěch jiné osoby se přiměřeně užije ustanovení o smlouvě ve prospěch třetí osoby (§ 50) s tím, že souhlas jiné osoby může být dán i dodatečně při uplatnění práv vyplývajících z pojistné události.

Ze skutkových okolností vyplývá, že souhlas třetí osoby (zaměstnanců žalobce) nebyl nikdy dán, a to již proto, že tito zaměstnanci ani o uzavření pojistných smluv nevěděli a z pojistných smluv nebylo nikdy plněno.

Nejvyšší správní soud proto souhlasí s právními závěry, které jsou vysloveny v kasační stížnosti. Uzavřené pojistné smlouvy se týkaly pouze žalobce a pojišťovny a nelze dojít k závěru, že plnění, která žalobce vynaložil v souvislosti s pojistnými smlouvami, jsou plněním věrností nebo stabilizační povahy. Nelze ani přehlédnout, že Městský soud v Praze v napadeném rozsudku nezdůvodnil, v čem vlastně spatřuje věrnostní nebo stabilizační povahu plnění žalobce na pojistné smlouvy.

Kasační stížnost je tedy důvodná a Nejvyšší správní soud napadený rozsudek, který vycházel z odlišného právního názoru, zrušil (§ 110 odst. 1 s. ř. s.) a věc vrátil Městskému soudu v Praze k dalšímu řízení, v němž je vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne Městský soud v Praze v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. října 2007

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu

